

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 «
Pe o lună . . . 2 «

Nrul de Duminecă

Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Moravurile coaliției ungurești.

De câteva luni de zile chestiunea băncii naționale ungare agită opinia publică ungurească și partidele coaliției. E o criză lungă și plină de peripeții, plină de schimbări zilnice, de revirimente neconținute și neașteptate în aparență, obositoare și anoste pentru un privitor care caută și altceva decât senzațiile zilei.

Ne închipuim bunăoară ce se va fi petrecând în mintea unui ungar inteligent care urmărește fazele acestei crize. Indignarea și revolta și mai ales o adâncă și nebiruită scârbă vor fi învingând în inima lui. Partidele coaliției, mai ales cel kossuthist și cel catolic, odinioară atât de conștiente, de mândre de curățenia convingerilor, de fanatismul idalului ce pretindeau a urmări, azi au ajuns la cea din urmă treaptă a decăderii politice.

Trebuie să fie rușinos și umilitor din cale afară pentru un ungar priveștița ce-i înfațșează azi viața politică ungurească. În vreme ce, mai de mult, opinia publică și convingerile partidelor coalizate stăpâneau direcția politică a guvernului, direct și indirect, azi dimpotrivă, guvernul și ministrii stăpânesc și dau îndrumarea «convingerilor» deputaților unguri. Mai de mult toți fruntașii politici unguri se grăbeau să-și conformeze părerile, să facă vederilor lor corectura necesară spre a place mulțimii, opiniei publice reprezentate prin deputații, «aleșii națiunii».

Fiecare deputat era mândru de puterea convingerilor sale nestrămutate, pe puritanismul incoruptibil al luptei ce duce pentru «drepturile imprescriptibile ale națiunii».

Cine mai îndrăznește azi din ei să se puie în fruntea unei păreri, unui curent, cine ar îndrăzni să înfrunte critica unui ministru și să-i opui părerile?

Sunt câteva săptămâni în urmă, când d. Justh fusese primit în Viena. Câți «prieteni», câți felicitatori «sinceri și călduroși» nu îl primiră atunci! Tot partidul kossuthist care de-atâtea ori l'a înjurat și combătut (pe timpul obstrucției croaților) era așternut la picioarele sale și oicare din ei s'ar fi socotit fericit dacă d. Justh și-ar fi șters de el picioarele de noroiul străzii. Pentru că atunci, câteva zile, toată lumea era de credința că d. Justh e omul viitorului și că în puține zile el va ajunge în fruntea afacerilor publice. Nimeni nu mai vorbea, nimeni nu mai căuta la șeful partidului, d. Kossuth căci se credea că-i un om căzut. Mai alaltăieri însă, la întrunirea partidului kossuthist, cine a făcut «ovațiuni entuziaste» «venerabilului» șef al partidului, despre care toată lumea de-altcum e convinsă că-i un om lipsit de orice însușiri intelectuale deosebite — decât acelaș partid care sărbătorește pe d. Justh?

Toți pândesc azi cuvântul de ordin, caută să surprindă, să găsească dintr'un gest, dintr'o mină a miniștrilor lozinca făgăduitoare de putere și înălțare politică.

O pildă nu se poate mai vorbitoare a lipsei de principiu, a lăcomiei după putere

ne-o prezintă marele șef de săcui Ugron Gábor. Cine-și amintește văjnicia opoziționistă a acestui «șef» și privește furia cu care azi atacă pe oricine îndrăznește să mai amintească cea mai neînsemnată din deziideratele naționale ungurești de odinioară, banca națională ungară, trebuie să rămâie uimit de atâta lipsă de caracter și de morală politică.

Încă odată, toate frământările și «crizele» politice actuale ungurești nu sunt decât o goană oarbă și lacomă după putere a partidelor și grupărilor rivale între dânsule, și nici o licărire de convingere bună și curată, de luptă pentru principii nu se întrezărește din aceste hărțuiri sterpe și respingătoare.

Iată pentru ce mărturisim că avem foarte puțin interes pentru ele. Dacă am fi dușmani sinceri nu ai guvernului, ci ai poporului unguresc, ar trebui să simțim o adevărată bucurie pentru decăderea și destrăbălarea desăvârșită a partidelor politice ungurești. Dar ne doare și pe noi căci ele sunt acele cari conduc azi țara și ne cărmuiesc și pe noi.

Regimul acesta este de-o potrivă de vătămător nouă ca și poporului unguresc. Trăind din minciună, din corupțiune din lipsă de principiu și oportunism, el caută să infecteze și corpul nostru național cu aceste molime morale spre a ne combate și distruge cu atât mai ușor. Pentru aceia lupta noastră contra guvernului actual e și lupta pentru cinstea în cărmuirea noastră, e lupta contra corumperei noastre și și pentru în-sănătoșirea vieții noastre naționale.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Grazia Deledda.

Răsbunare.

(Urmare și fine.)

Ochii Simonei luară din nou expresiunea sălbatică și încrunțată de mai înainte; ea era sigură că fata cea frumoasă din Fonni era aceea femeie, care îi răpise norocul ei.

»Cum te simți?« mă întreba fata, pipăindu-mi pulsul. »Și cum te cheamă?«

»Și tu?« o întrebai eu. »Unde mă aflu?« În casa mea. Numele meu e Cosema P. Servitorul meu care venia dela munte te-a aflat astă-noapte de jumătate mort în zăpadă. El te-a luat pe calul lui și te-a adus aici. Aici ești în Fonni, știi? Numai cu mare greutate ți ai venit în fire azi de dimineață, curând însă după aceea te-au apucat frigurile și n'am putut să aflu cine ești tu. După îmbrăcăminte pari a fi din A.

I-am povestit pățania mea și i-am spus și aceea ce m'a îndemnat să fac călătoria asta și că nu peste mult o să mă cunun cu Simona.

»Tu trebuie că ești foarte sărac, dacă ești silit să faci așa o călătorie pentru ca să cumperi un inel de cununie!« zise Cosema, privindu-mă compătimitor cu ochii ei mari, negrii.

»Nu«, răspunsei eu, »nu sunt așa sărac. Eu am o grădină de castani, care îmi aduce în fiecare toamnă un bun venit, și am două brațe

bune de muncă. Din când în când însă sunt silit să merg la Nuoro, pentru ca să-mi vând produsele. Mai am apoi o teliagă și boi, calul cu care am venit și casa mea . . . Nu, sărac nu sunt. Afară de astea, mai are și Simona câte ceva . . .

Astfel povestiam amândoi pretinește, ca și când ne-am fi cunoscut cine știe de când. Cosema îmi spuse că ea e orfană și că are avere mare. Fiindcă taylorul ei murise nu de mult, îngrijea ea de toate: avea o servitoare și două slugi, casa, o grădină mare, o tanca*) și vite multe.

Când am voit să mă scol din pat, m'a oprit, spunându-mi că medicul pe care-l chemase în noaptea aceea la patul meu, mi-a interzis să-mi continui călătoria, sau să mă scol din pat. Am rămas dar. Peppa, servitoarea, mi-aduse o farfurie cu supă și mi repeta tocmai aceea ce-mi spusese mai înainte stăpâna ei.

Și într'adevăr n'a mai trecut mult timp și eu am fost din nou prins de friguri; o săptămână întreagă am fost între viață și moarte. Când mi-am venit iar în fire, am rugat-o pe Cosema să-ți dea de veste despre pățania mea, ca să nu fi îngrijată, văzând că nu mă întorc mai curând; ea îmi spunea totdeauna, că a trimis un om la tine și mă ruga să fiu liniștit. Zi și noapte mă cugetam la Simona, dar ochii mei o vedeau pe Cosema, pe frumoasa Cosema, cum se furișea încetșor în bucătărie, se pleca câte-odată peste capul meu, îmi atingea cu mânuța ei rece fruntea mea arzândă și veghia la căpătâiul meu nopți de-a rândul.

*) tanca, loc de pășune închis.

Această îngrijire plină de dragoste trezi în sufletul meu o adâncă recunoștință, dar și o mare tristețe, când mă cugetam că Simona logodnica mea, e așa de nepăsătoare, și pe când eu eram aproape în ghiarele morții, ea nu-mi trimetea o vorbă de mângâiere cel puțin.

După o săptămână îmi era mai bine și medicul mi-a spus că după opt zile pot să mă întorc în satul meu.

Intr'o noapte însă când nu dormeam, aud cum ușa dela bucătărie se deschide încetșor. La lumina palidă a focului acoperit cu cenușe am crezut că recunosc pe Peppa. M'am făcut că dorm, dar pleoapele îmi erau întredeschise. Nu nu era Peppa, era Cosema. Ea veni până lângă pat și privi lung. Ce voia ea? De ce mă privea?

De-odată se plecă spre mine și mă sărută. Eu am tresărit și ea se retrase încet, se așeză lângă cămin și-și propti capul în mâini. Mi-se părea că plânge. Ce însemna asta? Să se fi îndrăgostit Cosema în mine, așa curând, într'un străin, care de altfel era deja logodit cu alta?

În dimineața următoare era palidă și cu ochii plânși; eu n'am zis nimic. După ce ea ieși din odaie, mă sculai din pat, mă îmbrăcai în grabă și când ea intra din nou în odaie, îi spusei că vreau să plec.

»Tu ai drept«, îmi răspunse ea rece. »Te-am îngrijit atât de rău, încât tu nu mai poți aștepta cele câteva zile, cât ți-a spus medicul să mai stai.«

»Dumnezeu să mă păzească!« strigai eu. »Ați făcut pentru mine mai mult cât meritam. M'ai scăpat dela moarte și asta nu voiu uita cât voiu trăi. Dar nu vreau să-ți mai fiu spre povară. Oh!

Ajurnarea Camerei. Situația politică în urma complicațiilor iscate în jurul băncii independente se agravează mereu și se pare că criza iminentă nu se va putea înlătura decât ajurnându-se camera pe restimpul negocierilor urmate în chestiunea băncii. Unul dintre oamenii de frunte ai kossuthiștilor, contele Batthyány, a declarat ieri pe culoare, că, conform informațiilor sale pozitive, după tranșarea proiectelor de impozite, camera nu va mai desbata decât proiectul de congruă, după care se va ajurna pe vreme mai îndelungată. Aderenții băncii independente, grupați în jurul triasului Justh-Holló-Batthyány, pretind ca înainte de ajurnarea camerei să se afișeze la ordinea zilei proiectul de rezoluțiune adus în comisia băncii. Membrii cabinetului încă nu s'au rostit asupra acestor versiuni.

Unde-i națiunea? »Az Ujság« în numărul său de azi publică la loc de frunte un articol la situație din peana »unui savant de renume, retras din viața publică« în care acesta face pomelnicul faptelor patriotice săvârșite de vechiul guvern liberal, precizând concesiile naționale obținute până la regimul coaliționist. Se întrevăd în acest articol unele licăriri de adevăr, cum, de pildă, în următorul pasaj:

Membrii mai de temperament ai guvernului »național« invocă adesea argumentul, că în dosul lor se află națiunea. Dar unde e națiunea? Azi deja națiunea n'o mai constituie exclusiv nobilii unguri; membrii îi sunt și cei din urmă cărbunari din munți. Durere, noi nu simțim în situația, care l-a făcut pe un soldat concediat, după marele războiu francez, să exclame referitor la Franța: Cât de cultă trebuie să fie țara asta, când și cel din urmă soldat știe aici franțuzește!

Dacă privim situația așa dupăcum se prezintă ea în realitate, nu găsim în dosul lor naționalitățile, cari împreună formează încă și astăzi majoritatea absolută, — dar nu găsim nici pe aderenții vechiului partid liberal (partea covârșitoare a clasei intelectuale), cari deși foarte numeroși, din pricina teroarei fără frâu, s'au retras deocamdată la o parte, — să nu mai amintim și zecile de mii de socialiști, cari toți aparțin națiunii. Ce mai rămâne deci pe seama așanumitei »națiuni«? O mică parte a unghurimei, dar și aceasta mai mult silită de împrejurările externe.

Cosema, ce spui tu? Mă crezi așa de înrău? Nu știu ce să fac ca să-ți arăt mai mult recunoștința mea. Cere-mi ce vrei, pentru tine fac ori și ce...

Nici nu isprăvisem bine vorba, și-mi păru rău, căci văzui ochii Cosemei strălucind de bucurie. »Atunci rămâi aici«, zise ea »până ce vei fi pe deplin sănătos«. Liniștit însă nu eram. Imi era teamă că la urma urmelor tot voi sucomba, ori și cât mă luptam. Inzadar cugetam la Simona, la starea ei și la promisiunea mea sfântă... Lângă mine era Cosema cu zimbetul ei, cu privirea ei, care îmi spunea totul; Cosema, căreia trebuia să-i fiu recunoscător, care în fiecare noapte venia la patul meu și mă săruta...

Ca să le pui capăt la toate, într-o noapte am prins-o de mână și-am întrebat-o aspru: »Cosema, ce însemnează asta?«

Ea căzu în genunchi, își ascunse fața în palmi, și murmură: »Te iubesc!«

M'am îngrozit; într'un târziu am întrebat-o: »Nu știi tu, că eu sunt căsătorit?«

»Nu-i adevărat! Știu tot! Eu știu că ești logodit, dar știu și aceea, că tot satul zice, că nu ești tu singurul de care ei îi place...«

»Cosema!« strigai eu. »Nu o defăima!«

»Eu spun numai ce am auzit.«

I am cerut explicații și ea mi-a spus atâtea, încât eu m'am convins, că Simona mă înșeală.

Către alegători!

Către alegătorii partidului nostru național din cercul Oravița.

Iubiți frați alegători!

S'a terminat campania electorală din cercul Oravița!

Toată suflarea românească era cu privilegiile îndreptate spre D-voastră, așteptând să duceți la biruință steagul partidului național.

Când îmi aduc aminte de iubirea ce ați dovedit față de mine, când reamintesc primirile frumoase, de cari m'ați împărtășit și când am văzut însuflețirea fără seamăn: eram de convingere, că cu un popor, care se arată atât de conștient și mândru de ființa sa românească, va birui cauza noastră națională.

Și chiar contrarul s'a întâmplat!

De adâncă mâhnire se umple sufletul meu, când văd, că așa ceva s'a putut întâmpla și în cercul Oraviței!

Știm cu toții, și am văzut, câtă silă s'a făcut cetățenilor alegători, știm, ce presiune a dezvoltat puterea, pentru înfrângerea partidului nostru, și cunoscute sunt toate mijloacele de corupțiune, ce s'au întrebuițat, pentru demoralizarea alegătorilor.

Dar cu toate aceste, un cetățean luminat și conștiu de drepturile sale, nu-și părăsește steagul, nu-și calcă cuvântul dat, și dacă toată furia prigonitorilor, îl duce cu sila în tabăra contrară, și îl țârește peste voia lui, până la urna electorală: acolo trebuie să simțească în momentul de hotărâre, ce datorie grea împlinește, cu darea votului față de țară, față de neamul său. Acolo trebuia să înceteze frica, trebuia să amuțească șoptirile ademenitoare, și ar fi trebuit să biruiască singur numai cuvântul conștiinței curate.

Asta v'am spus eu în toate vorbirile mele, când v'am făcut vizitele împreună cu frații deputați din partidul nostru, și mare a fost bucuria noastră, când am văzut că majoritatea covârșitoare a alegătorilor își dă cuvântul, că va sta credincios lângă steagul național.

»Ticăioasa!« exclamă Simona. Tanu însă, frațele ei, surise neîncrezător la vorbele lui Elia și-i zise »Sfârșește mai cu ând!«

»Voi sfârși. Eu i am crezut Cosemei, am rămas, și peste două zile a venit la casa ei un preot, care ne-a cununat în ascuns. Curând după aceea s'au făcut strigările în biserică și peste trei săptămâni ne-am cununat după lege. Când m'am trezit și când am văzut ce am făcut și am auzit că cele ce mi-s'au spus despre Simona erau numai clevetiri, atunci a fost prea târziu!«

III.

»Și cine ne asigură pe noi că toată istoria asta nu e altceva decât o poveste?« strigă Tanu.

Elia își plecă capul; nu mai avea nici o speranță. Pe fețele judecătorilor săi, pe care el nu putuse să-i înduplece cu vorbele sale, își cetia sentința.

»E drept!« zise el, »nimeni nu mă poate apăra...« El privi spre Simona, dar ea își întoarse privirile de cătră el. Chiar dacă ar fi voit să-l apere, acum era prea târziu.

»Tu trebuie să mori!« zise decis tatăl.

Soartea lui Elia era hotărâtă: el nu putea să părăsiască viu, casa, în care cu zece ani mai înainte petrecuse atâtea clișuri fericite, și pe care el o necinstise.

Precum a-ți stat d-voastră, cei tari în convingere, și credincioși cuvântului dat, la locul datoriei cetățenești și naționale, așa trebuia să stea și ceilalți, și să nu-și păteze renumele odată câștigat.

Vă mulțumesc, on. alegători, și vă asigur, că amintirea zilelor, ce le-am petrecut în mijlocul d-voastră, va rămânea neștersă în sufletul meu, precum și statornicia bărbătească, ce a-ți dovedit, stând cu neclintită credință lângă cuvântul dat, până în capăt.

Și când vă rostesc cuvântul de mulțumită, vă conjur încă odată, să fiți statornici în credința voastră națională, să cultivați buna înțelegere între frați, să-i compătimiți pe frații, cari au rătăcit din calea adevărului și a da'orici și să vă năzuți a-i readuce la calea cea bună, care nu poate fi alta, decât cea arătată de programul nostru național.

Cu aceste sentimente, vă salut, și vă postesc tot binele, cu fericire.

Băsești, 5 Martie 190.

Gheorghe Pop de Băsești.

Din România.

Regele Ferdinand în București. Regele Ferdinand al Bulgariei, în călătoria sa de reînnoțire la Sofia și-a ales drumul prin București.

Cu acceleratul de Vărciorova a sosit seara în gara de Nord venind din Viena.

Cu câteva minute înainte de sosirea trenului M. S. Regele Carol, însoțit de aghiotantul său, d. general Mavrocordat, a venit la gară în automobilul regal. M. S. a fost întâmpinat de cătră d-nii I. I. C. Brătianu, prim ministru și V. G. Moțun, ministru lucrărilor publice. Se mai aflau pe peronul gării d-nii Hesapchieff agentul diplomației al Bulgariei și d. colonel Stancioff atașat militar bulgar, Emil Petrescu, prefectul poliției și Panaitescu directorul serviciului siguranței generale a statului precum și câțiva inspectori de poliție.

Când trenul care aducea pe regele Ferdinand s'a oprit în gară, în dreptul peronului de gală, M. S. Regele Carol a ieșit pe peron spre a întâmpina pe Suveranul Bulgariei. Regele Ferdinand

Era vorba de moarte și de viață acum pentru ei inșiși: căci dacă îl iertau pe Elia, erau ei în primejdie, pentru că, puternic și bogat cum era, el și-ar fi răzbunat amar pentru această noapte. Trebuia să moară!

Nici o considerație, nici o teamă, nu era în stare să mai miște aceste inimi împietrite; D zeul lor era ura, religia lor era răzbunarea.

Lângă acest cămin juraseră ei să spele cu sânge rușinea adusă lor de acest om și d pace ei au așteptat luni și ani întregi, acum sosise oara mult așteptată.

»Ești!« zise Pietro cătră Simona.

»Nu, eu rămân aici până la sfârșit!« răspunse hotărâtă tinăra femeie.

Pietro ridică pușca... el ținti spre Ilia; dar când să sloboadă cocoșul, un gemet se auzi dinspre ușa incuiată ce da în curte.

Inspăimântați se uitară unul la altul și Pietro lăsă pușca să-i cază.

»Gabuia, Gabuia!« strigă Simona ca o leoaică rănită: Năvăli apoi spre ușa și o descuie.

Micuța zăcea nemișcată la pământ. »Copilul meu!« erupse Simona desperată o luă apoi în brațe și o duse lângă foc. Văzindu i ochii închiși și fața desfigurată, Simona crezu că e moartă. Ea o desbracă de hăinuțele ude și încercă să încălziască trupșoru-i rece, mângâindu-și copila, plângând și suspinând.

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de bază dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; cizme, lăcșuri, compoziții, apă minerală, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâșcoși și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut a.

s'a coborât din vagonul de dormit în care se afla și s'a îmbrățișat cordial cu M. S. Regele Carol. Regele Ferdinand este însoțit de generalul Mascof și colonelul Stancioff, aghiotanți.

Dela gară cei doi suverani au luat loc în automobilul regal pornind spre palat. Urmău în trăsură d. general Marcof cu d. I. Brătianu, d. Morțun cu d. colonel Stancioff, și celelalte persoane oficiale.

Publicul care nu aflase despre sosirea regelui bulgariei decât în ultimul moment, se adunase curios pe tot parcursul dintre gară și palat, săvârșind cu respect pe cei doi suverani.

Când suveranii au sosit la Palatul regal, M. Regina l-a întâmpinat pe scări. Suveranul bulgar a fost reținut la palatul regal unde i-s'a rezervat aripa stângă a palatului. La orele 8 s'a dat la palat un dîneu intim la care a luat parte numai familia regală și princiară și curțile respective. Astăzi dimineață suveranul bulgar părăsește Bucureștiul cu un tren regal care a fost pregătit încă de astă noapte.

Conferințele dela Ateneu. Joi seara a avut loc la Ateneu conferința d. lui Enache dela Olt despre astronomie. Cu ajutorul mai multor proiecțiuni luminoase, d. Enache dela Olt a făcut defileze pe dinaintea auditorului o serie de vederi cerești foarte interesante. D-sa a arătat cum, de pildă, într'un colț al constelației Gemenii nu se văd cu ochii liberi decât două-trei stele, pe când cu luneta se văd mii de stele în același colț. Alte proiecțiuni arătau priveliști lunare, desenuri planetare, fotografii ca aceia a nebuloasei din constelația Orion, fotografia d. astronomul Roberts etc. Publicul a primit cu deosebită mirare această succesiune de tablouri cerești. În urmă, conferențiarul a amintit publicului despre existența societății astronomice române, al cărei președinte este d. Contra Amiral Urseanu. Societatea, mulțumită președintelui ei, va avea în curând un observator astronomic în Capitală. Conferențiarul a fost dese ori aplaudat.

Conflictul austro-sârb.

Vești de războiu — vești de pace.

Comunicatul ministrului sârb Milovanovici.

Di Milovanovici ministrul afacerilor străine a convocat astăzi la dânsul pe toți redactorii jurnalelor sârbești, și le-a comunicat că răspunsul guvernului sârb la sfaturile

Tanu și Pietro se uitau mult la altul fără să zică un cuvânt. Sigur că micuța văzuse și auzise tot. Ce era de făcut?...

Elia tăcea și-și privea disperat copila; Ah, să se ea într'ad-văr moartă?...

Bătrânul Zio Totto își zise că aceasta nu e decât mâna lui D-zeu, care îi pedepsește sau o să-i oprească dela fapta lor, și în sufletul bătrânului de-odată se făcu lumină. El luă pe Găbuia din brațele mamei sale, o puse în ale lui Tanu și-i zise acestuia: «Du-o sus, în patul ei... tu Pietro mergi după un medic».

«Tată?» strigă tinărul om și arată spre Elia, pe când Tanu ducea copila sus, iar Simona îi lumina calea.

«Du-te!» îi zise tatăl. «Dute! n'o să se întâmple nimic rău».

Increzându-se în vorbele tatălui său, Pietro își răzîmă pușca de zid și plecă.

Bătrânul Totto se puse în pragul ușii și strigă: «Simona, Simona! Vino jos!»

Tinăra femeie veni îndată.

«Simona», zise tatăl încet și serios: «D-zeu a văzut tot. Asta-i mâna lui Dumnezeu... Simona!...»

Simona înțelese; ea sta nemișcată, mută, cu ochii ei mari, strălucitori în cari puteai ceti o luptă internă, ațintiți spre Elia.

«E mâna lui D-zeu!» repeta bătrânul.

Fără de veste Simona se repezi spre Elia și-i desfăcu legăturile; îl luă apoi de mână, și-l conduse în curte și deschizând poarta cea mare îi zise: «Dute! și aduți aminte de copila ta!»

Acolo stătu ea apoi nemișcată până când pașul lui nu se mai auzi în noapte.

Trad. de: D. Mușlea.

Rusiei, cari erau concepute într'un sens foarte amical, este plin de spirit pacific în limitele intereselor sârbești.

Nu este așa dar nici un motiv de neliniște.

»Fremdenblatt« și Conflictul Austro-Sârb.

»Fremdenblatt« scrie următoarele: Linia de purtare ce trebuie să o avem în chestiunea sârbă ne este limpede precizată. Înainte însă de a o lua voim să atragem atențiunea opiniunii publice a Europei asupra a două lucruri: în chestiunea Bosniei, este vorba de drepturile semnatarilor tratatului de Berlin, emanând din acel tratat și contra cărora Serbia urmărește încercarea absurdă de a realiza agitații pansârbe și de a aduce o atingere integrității monarhiei.

Acest fapt este o chestiune care interesează numai Austro-Ungaria și Serbia. Până acum am dat dovadă de răbdare, nu voim nici de acum înainte să ne depărtăm de această atitudine, nu voim să umilim Serbia și să trecem peste corpul ei, nu voim să extorcăm hotărârea ei, preferăm a lăsa Serbiei încă ceva timp pentru ca ea să delibereze. Nu renunțăm încă la nădejdea că Serbia se va folosi de acesta spre a pregăti legături normale cu monarhia vecină.

A doua eroare, răspândită prin presa internațională, este referitoare la chestiunea concesiunilor economice. Voim să acordăm concesiuni dar nu ca o compensare ce am dator-o Serbiei ci pentrucă este în interesul nostru ca Serbia să se desvolte pe cale economică și dorim ca ea să capete convingerea că nu voim să punem piedici dezvoltării ei. Opiniunea publică nu trebuie să piardă din vedere că este vorba aici de concesiuni atingând dreptul de suveranitate al Austriei și de care ea poate să hotărască ca putere suverană. Intervențiunea unor puteri străine ar fi exclusă din însuși acest motiv. În ori ce caz monarhia nu poate fi silită a acorda concesiuni pe cari nu ar voi să le acorde sau n'ar fi în stare să le acorde.

Războiu cu orice preț.

Un ziar din Belgrad consideră concesiunile economice ca o ironie și speră că Serbia nu va renunța la cererile ei teritoriale, chiar cu primejdia unui războiu.

»Pravda« în articolul ei de fond intitulat »Moarte ori rușine« spune că Serbia trebuie să ispășească păcatul că a plecat urechea la sfaturile bunilor prieteni. »Serbia n'are acum decât să aleagă între moarte și rușine și va alege de sigur pe cea dintâiu. Azi nu mai putem da înapoi, și Europa va vedea ce poate un popor adus la desna-dejde».

O altă foaie spune: »Chiar dacă Europa întreagă e de altă părere, Austro-Ungaria tot trebuie pedepsită pentru crima ei. Pedepsă aceasta trebuie să o execute Serbia. Dacă Europa nu vrea război, să trateze puțin cu Austro-Ungaria cererile Serbiei și Muntenegrului, dacă nu, atunci războiul e inevitabil. Vom lupta până la ultima picătură de sânge. Nu vom trata cu Austria decât atunci când victorioși îi vom dicta condițiunile păcii».

Serbia cedează puterilor europene.

Correspondentul din Belgrad al ziarului »Daily Telegraph« a aflat din sursă diplomatică competentă, că Rusia a sfătuit din nou pe Serbia să renunțe la cererea ei de compensațiune teritorială.

În fine, grație acestei intervențiuni Serbia a cedat, dar cu condițiunea ca Puterile să-i garanteze solidar avantajii economice de primul ordin și în același timp... întregitatea teritoriului ei actual. Mai departe guvernul sârb cere ca Serbia să fie admisă în familia statelor europene, pe un picior de egalitate cel puțin cu Bulgaria.

Opinia publică în Anglia e favorabilă acestei dorințe a Serbiei.

Știrile alarmante de ieri n'au impresionat de loc sferile politice din Londra. Optimismul lor nu s'a modificat nici o secundă. Tot-asemena nici credința în pace a Germaniei.

Pregătiri de războiu.

Din gara din Belgrad s'au transportat azi în interiorul țării munițiuni și proviziuni. Afară de gară se află multe vite sub pază militară, care vor fi transportate mai departe.

Un tren special cu locomotiva sub presiune stă gata, ca să ducă pe rege la Niș.

Știrile cele mai ciudate circulă.

Se anunță din Semlin; Ca exemplu de știri cari circulă în Serbia și Muntenegu, se dă șvoul că zilele acestea se vorbea serios, că toți banii trimiși din Austria pentru supraviețuitorii catastrofei din Messina s'au trimis în Muntenegu în scopul războiului sfânt.

Aduceri de muniții.

Legatiunea sârbească a făcut demersuri pentru a obține permisie de a trece 170 de tone de material de războiu venind din Franța, între cari 733 de lazi cu proiectile. Expedițiunile din Liverpool sunt suspendate până la noui ordine.

Politica Rusiei.

»Berliner Tagblatt« scrie că cercurile d. plomatice sunt convinse că Isvolski zădărnicește sistematic toate intențiunile puterilor. Guvernul rus lucrează energic pentru convocarea conferinței europene.

Cercurile germane nu înțeleg de ce, acum când Bosnia și Herțegovina au devenit deja provincii austro-ungare, Aehrenthel nu a anunțat încă concesiunile ce voiește să facă Serbiei.

Situațiunea critică de acum neputând dura și puterile fiind hotărâte să mențină pacea, s'ar putea ajunge în scurt timp la o soluțiune pașnică. În orice caz Germania continuă să lucreze în acest sens.

Voci de presă despre alegerea din Oravița.

Ziarele din România se ocupă viu de căderea noastră din Oravița. Astfel: »La Patrie« dela 4 Martie scrie la loc de frunte:

Este totdeauna bine de-a pune în relief pildele de nedreptate și nelegiuire, de corupțiune și de brutalitate de care abundă viața politică a altor popoare, măcar spre a mai potoli puțin entuziasmul care domnește la noi pentru tot ce-i străin, spre a mai micșora puțin disprețul ce profesăm pentru administrația și pentru justiția noastră, și cari amîndouă în fond nu sunt decât manifestațiunile atît de puțin naționale a oamenilor noștri politici.

Nedreptatea permanentă ce saferă romîni din Ungaria nu mai mișcă aproape pe nimeni la noi. Fericirea de-a fi guvernați de unguri și austriaci, fericirea de-a figura printre supușii unei mari împărății sunt binefaceri atît de indiscutabile, încît este inoportun și ne amintește nedreptățile și umilirile fără număr pe cari romîni în Ungaria le îndură aproape fără a mai murmura.

Une-ori, totuși faptele sunt de o brutalitate atît de evidentă, încît e cu neputință de-a-le trece supt tăcere. Atunci la noi lumea se grăbește să le amintească cu cîteva amănunte, poftind pe acești sârmani romîni în articole inspirate de o gîndire de înțelepciune de politică înaltă de-a rămînea liniștiți și de-a se resemna.

Tragem un cîștig îndoit din această atitudine: Trece în fața publicului drept bunii patrioți, hrănim chiar iluziile sale vorbindu-i de aspirațiunile neamului nostru și de altă parte ne bucurăm cu smerenie de toate avantajile unei atitudinîi înțelepte și moderate.

Nu osîndim politica asta ea poate are rosturile ei pe cari nu le cunoaștem. Constatăm pur și simplu niște fapte și ne luăm voia de a face unele reflexiuni ce ne sugerează o întîmplare proaspătă, alegerea dela Oravița.

Hotărît, onorabilul d. Gh. Pop de Băsești, președintele comitetului național românesc de peste munți, nu are noroc. Cîțiva ani în urmă, puțin a lipsit să

nu fie ucis, sub binevoitorii ochi ai administrației ungurești, cu prilejul alegerii dela Șimleul Sălajului. Acuma la Oravița, el este împedecat de-a vorbi; este insultat, deputații români cari fac propagandă electorală pentru el sunt bruscați, poporul este maltrat și lovit cu copitele cailor jandarmilor.

Le era frig acestor cai și nu mai puteau fi ținuți pe loc: iată pentru ce au fost mînați asupra mulțimei alegătorilor români. Nu-i așa, argumentul autorităților ungurești este nerăsturnabil? Este invederat că civilizația stăpînește în Austro-Ungaria: caii jandarmilor sunt îngrijiiți, sunt curățați, și nu sunt expuși de a răci și muri. Nu știi, într'adevăr, dacă trebuie să admiri mai mult ipocrizia sau brutalitatea acestei administrațiuni.

Ca întotdeauna români s'au adresat, în desnădejdea lor, M. Sale împăratului Austriei, regelui Ungariei. O telegramă a fost trimisă la Viena de către deputații români Vasile Lucaci, Stefan Pop și Dr. Petrovici.

Este o datorie ce au crezut acești domni că trebuie să împlinescă către tron, aducînd la cunoștința M. Sale Francisc Iosif adevărul despre alegerea dela Oravița și este în același timp cel mai frumos elogiu ce se poate face M. Sale împăratului Austriei, arătîndu-i credința nestrămutată pe care i-o păstrează popoarele împărăției sale în spiritul său de dreptate și în dragostea sa.

Suntem siguri că apelul acesta nu va rămîne fără răsunet.

»Minerva« dela 5 Martie scrie tot la loc de frunte:

Corespondențele și telegramele trimisului nostru special ne pregătiseră din vreme pentru rezultatul cu totul îngrijitor al alegerii dela Oravița. Presiunile extraordinare ale guvernului, prin agenții administrației și prin ostirea de jandarmi; candidatura înstrăinatului român Siegescu, născut în cercul Oraviței și avînd pe acolo prieteni și rudeni cu sufletul slab ca și el; în sfîrșit, rolul trist al multor preoți și învățători, momiți de guvern prin «ajutorul de stat» care li-se asigură celor plecați, prin noile legi bisericesti și școlare, — toate aceste pricini trebuiau să aducă, din nenorocire, înfrîngerea bravului candidat românesc și alegătorilor credincioși partidului național. Guvernul, deci, a biruit și acuma, prin forță și prin amăgirea conștiințelor ușuratică. Dar nu aceasta este însemnătatea cea adevărată a rezultatului alegerii dela Oravița, căci biruința morală, singura biruință vrednică de luat în seamă, rămîne tot a românilor naționaliști, ori care ar fi candidatul reușit și ori cît de multe ar fi voturile pătate ale acestuia.

...De mult se urmărește, cu stăruință înoite, această politică moderată foarte veche în sine.

Acuma, însă, cu prilejul alegerii dela Oravița, unde candida din partea românilor însuși președintele partidului lor național, era ceasul binevenit pentru inaugurarea ei solemnă, în chiotele agenților guvernului și în sclipirea baionetelor ostirei de jandarmi...

Trebuia să se dovedească și acuma, cu orice preț și cu orice mijloc, falșul «adevăr» că poporul românesc nu este de partea «agitatorilor» români, ci de partea guvernului. Trebuia să se mai dovedească și pretenția prea îndrăzneată a guvernului maghiar că libertatea naționalităților este așa de mare în Ungaria, încît români își pot alege deputații... români, firește români în copilăria lor nevinovată și maghiari cu trup cu suflet în bărbăția lor!

Iată de ce a trebuit să fie combătut cu atîtea violențe, cu atîtea presiuni și abuzuri nemaipomenite, — candidatul partidului național d. G. Pop de Băsești, fala întregului popor românesc din Ungaria! Iată de ce au trebuit să fie răsturnate pentru a treia oară cele mai elementare principii de libertate și de cinste electorală, cu prilejul candidaturii celei mai odioase pentru guvernele maghiare. Iată și de ce s'au repezit brutalitățile jandarmilor dela Șimleu și iată de ce a putut să fie ales deputat al unui cerc așa de cinstit românesc, un renegat, o rușine a romînimii!

Aici este cheia alegerii într'adevăr rușinoasă dela Oravița. Cu această alegere s'a dat pe față, încă odată și mai luminos decît ori și cînd, scopul guvernului maghiar de a sparge rîndurile românilor și de a crea — chiar și din elementele cele mai detestabile — un partid românesc... guvernamental!

De sigur că tactica aceasta va fi urmată de guvernele ungurești tot mai dîrz în viitor, ceiace însemnează o nouă primejdie pentru frații noștri, dar o primejdie pe care credem cu tărie că o va spulbera străvechea lor vitejie romînească.

Cît pentru noi, romîni neatîrnători, nu e nici o mirare dacă rezultatul alegerii dela Oravița a provocat o indignare generală și va putea avea urmări serioase

în relațiile noastre cu »bunii« vecini și... »aliații«! De asemenea nu va mira pe nimenea dacă, și de astădată, supremii conducători ai monarhiei vecine vor rămîne muți la protestările romînilor de dincolo și la indignarea noastră. Ne-am deprins, cam de mulțor, cu toleranța excesivă a cercurilor conducătoare din monarhia vecină, precum vor trebui să se deprindă și scumpii noștri »aliați«, austrieci și unguri, cu încetarea nepăsării noastre față de loviturile mai mult decît îndrăznețe cari zilnic se dau fraților noștri de singe și prin urmare chiar naționalității noastre, mai scumpă pentru noi decît orice alte considerațiuni... de politică raționalistă.

Din Străinătate.

Prietenie turco-bulgară. După «Vecerna Posta» din Sofia, boicotarea vaselor bulgare în Turcia a fost definitiv suspendată în urma deciziunii comitetului june-turc. Vaselor bulgare pot deci să descarce mărfuri în porturile turcești fără a fi împedecate.

Instalarea lui Taft. Se anunță din Washington: Azi, Miercuri, la prînz, a avut loc instalarea solemnă a d-lui Taft, al 26-lea președinte al Statelor-Unite. Din cauza viscolului ceremonia a avut loc în sala Senatului. Cu tot timpul cel rău parada trupelor a avut loc. A luat parte 25.000 de oameni. După depunerea jurămîntului d. Taft a primit felicitările între cari întâi pe ale d-lui Roosevelt, D. Taft a pronunțat în urmă un discurs declarînd că un semn caracteristic al administrațiunii sale va fi menținerea și executarea reformelor inaugurate de d. Roosevelt. Aceste reforme au tîns a suprima abuzul de putere din partea marilor asociațiuni capitaliste pe domeniul căilor ferate, în industrie și în comerțul dintre state.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 6 Martie n. 1909

Pentru frații din Italia.

Publicăm azi două colecte una din Tămășda a d-nei Lelica Vașiadi alta din Vasoia a preotului Stefan Stan de acolo.

Rugăm pe ceilalți să fie cu răbdare, toate vor urma curînd.

Colecta din Tămășda a doamnei Lelica Vașiadi, dela: Frații Vașiadiești și mama lor 2 cor., Iosif Neagrău iun. 1 cor., Dimitrie Cigher jude comunal 1 cor., Mihaiu Pap L. 1 cor., Moisă Neagrău și fiul său Ioan 60 fil., Dimitrie Șerban 40 fil., Ioan Crocea 40 fil., Petru Pap 40 fil., Dimitrie Matula a Savetii 40 fil., Ioan Oros iun. 40 fil., Petru Gădu 40 fil., Florea Neagrău 20 fil., Iosif Neagrău a Badi 20 fil., Mihaiu Neagrău 20 fil., Maria Neagrău 20 fil., Petru Fildan 20 fil., Dimitrie Oros 20 fil., Dimitrie Tăbăcariu 20 fil., Alexandru Bordaș 20 fil., Ioan Ciordaș 20 fil., Ioan Oros sen. 20 fil., Alexandru Neagrău 10 fil., Stefan Neagrău 10 fil., Trăian Neagrău 10 fil., Mihaiu Neagrău iun. 10 fil., Petru Neagrău 10 fil., Ioan Oros 10 fil., Florea Oros 10 fil., suma — — — — — cor. 10.70

Colecta din parohia Vasoia a dlui Stefan Stan preot, dela: Brassay János 2— Brassay Jánosné 2— Ioan Serb 1— Soția lui Ioan Serb 1— Cornelia Stan 1— Ștefan Stan 1— Iovu Vlaica 1— Teodor Bogăan 1— Florea Oprean — 60 Andor Duma — 50 Teodor

Oprean — 40 Ioan Moț — 40 Medrea Oprea — 40 Antoniu Oprea — 40 Ioan Hulber — 40 Iosif Braiț — 40 Lazar Vlaica — 40 Gheorghe Oprea — 40 v. Ana Bonchiș — 40 Gheorghita Hulber — 40 Teodor Hulber — 40 Fürst Luza — 40 Poller Károly 1— suma — — — — — cor. 16.90

Total 27.60

Listele noastre precedente 339.00

Laolaltă 333.00

— **Mandatul deputatului Ivanca.** Am anunțat ieri, că mandatul bravului deputat slovac, Milan Ivanca, a fost contestat sub titlul de agitație. Comisia verificătoare a camerei era să decidă ieri în chestiune. La rugarea apărătorilor și a dlui Ivanca însă, ea a amînat desbaterea și a hotărît să consulte un dosar de date referitoare, cari se află la Curie. Continuarea desbaterei s'a fixat pe 12 Martie n.

— **Procesul bisericii ortodoxe din Budapesta.** Ieri am pierdut la tribunalul din Budapesta un proces, intentat în reprezentanța comunei bisericesti gr. or. rom. din Budapesta prin d. Dr. Emil Babeș, în care se dovedește clar, că au jucat rol nu considerații de drept ci considerații de ordin curat politic. Este mai presus de orice discuție dreptul românilor la biserică, azi grecească, din Budapesta, fondată de coloniade macedo-români și greci din Budapesta. Prin uneltirile guvernelor ungurești aceștia isbutiră să scoată limba romînească din biserică și pe români din averea lor fondațională, dat fiind că grecii sunt azi o mică fracțiune, care, este numai chestie de timp să dispară cu desăvîrșire și frumoasa avere să treacă cu totul în mâinile statului. Tribunalul din Budapesta acceptînd o argumentație ridicolă că românii macedoneni, etnograficește ar fi o naționalitate deosebită de naționalitatea română și că prin urmare românii de azi nu pot forma un drept asupra averii de origină macedo-română (D. Mocsonyi de pildă, fiind azi român nu mai este decît entul strămoșilor săi cari erau macedo-români) a dat drept de câștig celor vre-o câțiva greci st. pîni azi absoluți asupra averii în jumătate romînești.

Hotărîrea tribunalului a făcut mare senzație între români, dovedind situația excepțională în care ne aflăm noi românii în țara aceasta.

— **Deputațiune din Bătania la Curtea episcopescă.** O mare deputațiune din Bătania, compusă din fruntașii satului în frunte cu comitetul parohial s'a prezentat azi la P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp cerînd stăruitor înlăturarea definitivă a faimosului lor preot Simeon Cornea, suspendat mai de mult, pentru felurite fapte, dintre cari unele sunt cunoscute și înaintea cetitorilor »Tribunei«.

P. S. Sa Episcopul a promis că va lua ca mai în grabă măsuri.

— **Conferințele Asociațiunii.** Duminecă ar urma la rînd a patra conferință a Asociațiunii din Arad, anunțată de dnul

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, cald și curată albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrîmte porto-franco. —

Ioan Russu-Şirianu. Dl Russu-Şirianu fiind însă bolnav și absent din Arad, în locul d-sale vor aranja elevii seminarului o *ședință literară publică*, sub conducerea dlui profesor *Sădoanu*, la ora 4 d. m.

Ședința va avea loc în sala festivă a edificiului seminarial.

— **O statuie lui Costache Negri.** O nouă întrunire a avut loc alăltăieri la Galați, la primărie, în vederea ridicării unei statuie lui Costache Negri marele patriot din generația de 48. Adunarea a fost prezidată de d. D. Petrovici primarul Galaților. După o vie și lungă discuțiune comitetul de acțiune s'a constituit astfel: D. Petrovici, președinte și dd. Gr. Guțu, C. Plesnilă, I. Măgură, Gh. Fernic, C. Cuciu, Alfonso Dall, Orso și N. Constantinescu membri.

— **Un proces de lesă majestate.** Intr'un birt din Budapesta se discuta deunăzi conflictul austro-sârbesc. Un meseriaș sârb Dușan Popovici a afirmat că împăratul ar fi înșelat în anul 1848 poporul sârbesc făgăduindu-i pământuri în întindere de 48.000 de jugăre dacă sârbii îl vor ajuta să înfrângă revoluția ungurească. Pământurile au fost date austriacilor. Procurorul a pornit proces de lesă majestate pentru aceste afirmații.

— **Cercul românilor de peste munți.** Comitetul »Cercului românilor de peste munți« (din București) s'a constituit în modul următor:

Președinte: general M. Grozea; vice-președinți: maior Verzea și I. Tzețiu; secretar: G. Popa Lisseanu; casier: I. Clinciu; membri: Dim. Măndrescu, N. Popovici, N. Lupan și Ig. Mircea.

Biourul va funcționa deocamdată în cafea Plevnei 50.

— **Mureșul amenință.** Pe urma moștei întrate fără de veste, apele Mureșului au început a se ridica peste măsură amenințând cu esundare întreaga vale. Valurile vin atât de furioase încât până acum au fost nimicite mai multe poduri de lemn. Autoritățile au somat toate comunele dealungul țârmurilor ca să fie pe pază să ia toate măsurile la timp.

Din Lipova se anunță că ploile din urmă amenință și acolo cu esundare.

— **Presa sârbă contra procesului dela Agram.** Asociația presei sârbești în meetingul ținut la Belgrad în contra procesului dela Agram al celor 53 sârbi acuzați de înaltă trădare, a votat cu unanimitate o rezoluție pe care a trimis o principalilor reprezentanți ai presei străine.

În această rezoluție, asociația presei spune că singura vină a celor acuzați este că vor se simți sârbește. Asociația invită presa străină să trimită câte un reprezentant la proces, exprimându-și speranța că prin controlul presei europene, atâția nevinovați vor fi scăpați dela ocnă sau dela moarte.

— **Dezertori din armata română.** Ediția de seară a ziarului »Magyarország« află din orașul Szepsi-Szt. György (Transilvania) că în timpul din urmă sosesc mulți dezertori din România.

În Zabla a sosit unul, care a rătatit 7 ore prin munți și a avut o rană mare la cap pe care a primit-o la casarmă.

— **Școale închise cu jandarmi.** »Gaz. de Dumineca« scrie: Am primit știrea că școala din comuna Fizeș (Sălaj) a fost închisă din partea fisolgăbirăului din Crasna cu asistință de jandarmi. Tot asemenea au fost închise școalele din Drighiu și Aleuş.

Rugăm pe autoritățile noastre bisericești-școlare ca să cerceteze cu deamănuntul afacerea și să lecuească răul.

— **Comitet filial al Societății de teatru în Lipova.** Ni se scrie: Bursierul societății pentru fond de teatru român d. *Aurel P. Bănuțiu*, în turneul său întreprins pentru a organiza »comitete filiale« cari să promoveze interesele Societății de teatru în seara de 4 Martie a fost în Lipova.

Abia la orele 6 p. m. s'a circulat convocătorul, și deja la orele 7 era plin localul casinei române de inteligența din Radna și Lipova.

Obiectul prim pus la ordinea zilei, a fost înscrierea de membrii noi la societate. Între cei de față nu s'au prea găsit membrii noii, căci toți sunt membrii vechi, dar însuflețirea pentru orice cauză națională ce caracterizează majoritatea membrilor societății din acest centru — a făcut ca 12 foști membrii ordinari și ajutători să se înscrie de membrii pe viață cu taxă de 100 cor. iar unul de membru fondator.

În Radna și Lipova aproape toți fruntașii sunt înrolați sub steagul societății numite, fie ca membrii fondatori, fie ca membrii pe viață!

Urmând organizarea comitetului filial, s'au ales următorii: *Pr. Givulescu preot, Dr. A. Marta, Dr. C. Missits, F. Roxin preot, Dr. A. Halic, Dr. V. Avramescu, Dr. A. Brădean, G. Marinescu, A. Savici.*

E binevenită aceasta organizare, și pentru împrejurarea, că — doamnele din loc — deja de 2 săptămâni au început cu învățarea a 2 piese teatrale, — și sperăm că după Paști — vom avea prilejul unei seri plăcute de artă românească.

— **»Obrăznicie ungurească«.** Ungurii din *Babina-Gora* (Slavonia), deși numai câteva familii, au hotărât să schimbe numele satului în Iulianfalva, adresând în chestiune o petiție guvernului croat. Un ziar opozițional din Agram scrie cu acest prilej un articol intitulat »Obrăznicie ungurească«. — Curat!

— **Lucrătorii ungu i** Ziarul unguresc »Független Magyarország« de zilele acestea, într'un articol intitulat: »Patronii în România«, scrie între altele următoarele:

Ministrul de interne ungar fiind informat pe cale oficială că din nou o mulțime de locuitori din Ungaria întreprind lucrări în România, fără ca relațiile lor de drept să și le asigure prin contracte autentificate de autorități.

Deseori s'au ivit neînțelegeri în între acești lucrători și patronii lor, iar prefecturile din România nu pot să se ocupe cu asemenea neînțelegeri. Pe cei cu pretenții de drept particular îi îndrumă pe calea justiției. Lucrătorii având puține mijloace materiale ajung de multe ori în situațiuni critice și cad în sarcina autorităților ungare cari sunt reprezentate în România.

Față cu această stare de lucruri, ministerul de interne ungar a dat o circulară către toți funcționarii superiori ai autorităților judiciare, prin care le face cunoscut ca lucrătorilor cari cer pașapoarte pentru România să le pue în vedere, pe cât e posibil, să încheie contracte legale cu patronii chiar înainte de plecarea lor spre a intra în lucru.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebrel:

Subscrișii cu inima plină de durere anunțăm tuturor rudeniilor și cunoscuților, că neuitata noastră soție, respective mamă, mătușă *Maria Moldovan* născ. *Popovici* în etate de 83 ani, după un morb scurt dar greu, împărțită fiind cu sf. taine și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Vineri în 20 Februarie (5 Martie) a. c. la orele 10 seara.

Înmormântarea scumpei noastre defuncte se va întâmpla Duminecă în 22 Februarie (7 Martie) a. c. la orele 2 după amiază în cimiterul din loc. *Comlăuş*, la 20 Februarie (5 Martie) 1909. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! Ioan Moldovan soț, Marica fiică, Agustin Ardelean gine, văd. Lucreția Moldovan n. Feier noră, văd.

Toth Ghiula n. Popovici verișană, Augustin Butar, Nicolae Brădean, Ilie Popovici, Emilia Mahalovici n. Burnaz, Petru Vancu inv. nepoți.

x **La morbul de fere** medicii cei mai renumiți de zeci de ani recomandă apa amară *Franz Josef* care în urma puterii solutive are efect excelent. Zilnic să se ia: 1 pahar cu apă de această, încălzită, dimineața pe nemâncate.

x **O femeie crutătoare** dacă extractele de liquer și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenți de liqueruri: absynth, allasch, anisett, beutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostopcin, silvoriu, vanilie, în doze de câte de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1½—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Ezență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuintare se dă la fiecare sticlă. — **Dobay Kálmán**, drogerie la »Crucea roșie« în **Békéscsaba, Vasút-utca.**

x »Tokio« **extirpător de băătăuri.** Se poate folosi cu succes contra băătăurilor (la picioare), negeilor și contra scotoșărei pielei. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea băătăurilor. — 1 dosă 50 fil. Pentru 60 fil. se trimite francat. Adresa: *Tömöri Antal, Cegléd, 1 kerület.*

x **Decorul cel mai frumos și mai principal** al restaurantelor, cafenelelor și al familiilor sunt albiturile albe ca zăpada și călcate luccioase, de o curățenie ideală. Aceia cari pun pond pe aceasta, voiesc să nu fie înșelați și să nu li se strice albiturile cumpărate scump, le recomandăm marea fabrică de spălat cu aburi »*Kristály*« din Cluj care și la Brașov are filială. Fabrica aceasta tuturor o recomandăm cu căldură.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Ședința Camerei.

Budapesta, 6 Martie.

Ședința se deschide la orele 10¼. Se continuă discuția dării de venit a societăților obligate la control public. Vorbește *Lányi M.* împotriva paragrafului 21. Acest paragraf dispune ca băncile cari iau mai mult de 3% interese peste procentele ce le plătesc iele statului după capital, să cadă sub o cheie de dare de 15%. *Bernáth I.* ia în apărare paragraful și se plânge apoi de puținul spirit de jertfă al băncilor, cari dau foarte puțin pentru scopuri patriotice. *Hajdu Fr.* sprijinește propunerea lui *Lányi*. *Somonyi S.* vorbește în acelaș senz. *Polónyi G.* se alătură la propunerea făcută ieri de *Holló*, cerând suprimarea paragrafului.

După cele 10 minute pauză, se ridică *Wekerle* și declară, că nu face chestiune de cabinet din paragraful 21 și roagă pe deputați să voteze fiecare după convingerea sa.

Urmează votarea: 71 voturi contra, 66 pentru paragraf. *Wekerle*, propune ca în locul acestui paragraf să se intercaleze paragraful 32. Camera primește și cu aceasta se încheie discuția, adoptându-se proiectul.

La sfârșit au interpelat *Szabó* și croatul *Gheorghie Surmin*. Acest din urmă în chestiunea procesului de înaltă trădare din Agram.

Ședința s'a ridicat la orele 2 și jumătate.

Contele Forgách la regele Petru.

Azi înainte de amiază regele Petru a primit în audiență pe ambasadorul austro-ungar, contele Forgách, care i-a comunicat, că din pricina relațiilor nesigure dintre monarhie și Serbia, convenția comercială nu se poate reînoui acum.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile țării

Serbia renunță la despăgubiri teritoriale.

D. Milovanovici, ministrul de externe al Serbiei, a remis azi ambasadorilor străini un comunicat, în care se precizează atitudinea Serbiei. Conform acestui comunicat Serbia renunță definitiv la despăgubiri teritoriale, nădăjduind, că marile puteri vor lua în apărare interesele ei față de Austria, când aceasta ar încerca să i-le amenințe.

Concert, petreceri.

Tinerimea română din Budapesta aranjează sub patronajul iluștrilor domni: Dr. Ioan Mihiu, Dr. Alexandru de Mocsonyi, Gheorghe Pop de Băsești și Iosif Sterca Șuluțu cu concursul binevoitor al doamnei Veturia Tritianu, al domnișoarelor Ella Ioanovits și Elena Pavloviciu și al domnului Nicolae Brălianu în favorul societății »Petru Maior«, Duminică în 14 Martie 1909 în localul: »Magyar tisztviselők országos egyesülete« (VIII. ker., Eszterházy-utca nr. 4.) Concert urmat de dans, la care Vă invită cu toată onoarea comitetul aranjator. Prețul de intrare pentru persoană 5 cor., pentru familie 10 cor. Inceputul precis la orele 8 seara. Contribuiri benevole se primesc, cu mulțumită la adresa dlui A. R. Dobrescu, stud. med., Ullői-uti Klinika, și se vor chita pe cale ziaristică.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 6 Martie 1909.

Grâu pe Aprilie 1909	25.62—25.64
Săcară pe Aprilie	18.30—18.32
Cucuruz pe Maiu	14.56—14.58
Ovis pe Aprilie	17.18—17.20

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	26 K. 55—26 K. 85 fil.
Din comitatul Albei —	26 » 15 26 » 50 »
De Pesta — — — —	26 » 20—26 » 55 »
Bănățenesc — — — —	26 » 50—26 » 80 »
De Bacica — — — —	26 » 30—26 » 70 »
Săcară — — — —	19 » 70—19 » 90 »
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 » —17 » 20 »

Tinerii și fetele

se vor desvolta ajungând puternici și vici, pierzând orice melancolie dacă să vor hrăni cu

Emulsiunea lui Scott

care e cel mai excelent din toate locurile tonice.

Medicii și moașele recomandă cu cea mai mare căldură de 32 de ani încoace Emulsiunea lui Scott. 3

Se digeră mai ușor decât laptele.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Procurați

dela librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antalogie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare, pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor. legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuintarea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai 200 exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Datoriei Publice și a Pensiunilor
Datoria Publică.

Nr. 147433.

13 Februarie 1909.

Publicațiune.

A 37-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortizabilă din 1891 împrumutul de 45,000.000 lei se va efectua în ziua de 19 Martie (1 Aprilie) 1909 la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în «Monitorul Oficial» Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 389.500 în proporția următoare:

19 titluri de câte	5.000 Lei	95.000
47 » » »	2.500 »	117.500
117 » » »	1.000 »	117.000
120 » » »	500 »	60.000

303 titluri pentru o valoare nominală de Lei 389.500

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Datoriei Publice și Pensiunilor
I. Ionescu.

Resch Ferencz

urmaș. lui Stamm Ede, mehanic.

Magazin de mașini de cusut și de biciclete, atelier de reparație.

Timișoara, Temesvár, Mercy-u. 4.

Cel mai vechiu și mai bine asortat magazin de mașini de cusut, de biciclete și atelier de reparație s.-ung.

Recomandă pe lângă garanție:

Mașini de cusut pentru familie sistem Singer dela	Cor. 60
Mașini de cusut pentru familie sistem Ringschiff dela	Cor. 90
Biciclete	Cor. 100
Gramofone	Cor. 30

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provacă că adresa firmei o celit-o în Tribuna.

O singură folosire va convinge pe fiecare, că față și mâni frumoase, fragede și încântătoare va avea folosind numai originală a lui Kárpáti de 16 ani recunoscută ca nesticăcioasă, care îndepărtează atât la copii cât și la oameni mari orice necurățenie de pe față, pistruele, degeratura și boalele de piele. **Cozmetic ideal neunsuros, 1 borcan 1 cor.,** care ajunge 2 luni. Se poate căpăta la preparatorul Kárpáti János, farmacist în Arad, Boros Béni-tér nr. 15; precum și la droguștii Vojtek și Weisz și Hanzu Nesztor. **Să nu folosiți alta și să nu primiți decât Crema de lapte benzoe originală alui Kárpáti.** Veritabilă numai provăzută cu marca de scutire de aci. — Feriți-vă de imitații. — — — — —

"SILVANIA", institut de credit și economii, societate pe acții în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »SILVANIA«, societate pe acțiuni, în virtutea §-ului 29 din statute s-au convocat la

a XXI-a adunare generală ordinară

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 18 Martie st. n. 1909 înainte de amiază la 10 ore, în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt :

1. Esmiterea a'or 3 membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
5. Determinarea scopului spre care este a se întrebuița suma provăzută în §. 98 p. b.
6. Alegerea alor 6 membri în comitetul de supraveghiere cu mandat de 3 ani, alor 6 membri în direcțiune cu mandat de 3 ani și a unui membru în direcțiune cu mandat de 3 ani.
7. Fixarea prețului marcelor de prezență și a plăților pentru membri din direcțiune și comitetului de supraveghiere și al de plată pentru funcționari.
8. Eventuale propuneri.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-ului 22 din statute în sensul căruia: »la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus acțiunile lor, eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse la locurile desemnate prin direcțiune se vor lua în considerare numai încât reversalul despre depunerea acelorora cu una zi mai înainte de adunarea generală s'au depus la direcțiunea institutului».

Pentru depunerea respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat respective au fost rugate domnii: »Albina« în Sibiu, »Sătmăreana« în Seini, »Selăgiana« în Jibou, »Bihoreana« în Oradea-mare, »Chioreana« în Șomcuta, »Codreana« în Tâșnad și »Vulturul« în Tâșnad.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sunt a se prezenta la instituție până la 17 Martie st. n. la 4 ore după amiază.

Șimleul-Silvaniei, în 17 Februarie 1909.

Direcțiunea institutului.

CONTUL BILANȚULUI

Datorie

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa	25368	55	Capital social	600000	—
Ban a bănci	6360	71	Fond de rezervă	250789	90
Cambii	2030676	09	Fond de penziuni	36401	84
Imprumuturi hipotecare	1291492	75	Fond cultural	2089	62
Imprumuturi pe obligațiuni cu caverți	55499	48	Depuneri spre fructificare	1714598	32
Cont-curent	245770	53	Reescompt	1150859	35
Lombard	1622	—	Efecte lombardate	161200	—
Efecte și cuponi pendenți	393091	25	Imprumuturi hipotecare cedate	265810	50
Realități	227559	16	Dividendă neridicată	783	—
Mobiliar	4744	59	Deposite	13801	89
10% descriere	474	59	Dare după interese de depuneri	4403	67
Diverși debitori	9534	32	Intese transitoare	38951	48
Interese anticipate:			Profit curat	66235	23
la reescompt	8816	20			
la imprumuturi hipotecare cedate	5863	76			
	4305924	80		4305924	80

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

Venite

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese:			Profit transpus	2892	29
la depuneri spre fructificare	93931	53	Interese:		
la reescompt	84674	75	dela cambii	194540	97
la imprumuturi hipotecare cedate	14393	97	» imprumuturi hipotecare	98879	10
la efecte lombardate	7544	72	» imprum. pe obligaț. cu caverți	4291	40
Spese:			» cont-curent	21111	52
salare pentru funcționari, membri în direcțiune și com. de supravegh.	34441	79	» lombard	121	14
bani de cuartir	2160	—	» efecte (scutite de dare)	13917	74
marce de prezență	2393	—	» depun. proprii (7% sc. de dare)	123	88
tipăr., lum., telef., spese de călăt. etc.	15414	31	Venite la realități (deja însărcinate cu dare)	8480	84
chirie	3500	—	Proviziuni	14231	75
Dări:					
dare directă	22500	44			
10% dare după interes. de depuneri	9393	15			
competințe de timbru	1533	15			
Amortizare la mobiliar	474	59			
Profit curat	66235	23			
	358590	63		358590	63

Andrei Cosma m. p. director executiv.

Șimleu, în 31 Decembrie 1908.

Pr. contabilitate: Nicolae Munthiu m. p. secretar.

MEMBRII IN DIRECȚIUNE:

George Pap de Băsești m. p. preș. Alimpu Barbolovici m. p. Vasile Papp m. p. George Major m. p. Gavril Trif m. p.
Vasile Păcaș m. p. Augustin Vicaș m. p. Augustin Marcuș m. p. Dr. George Papp m. p. Mihailu Bohățiel m. p.

Subscrisul comitet am examinat aceste conturi și le-am aflat exacte și în consonanță cu registrele institutului.

Șimleu, în 26 Ianuarie 1909.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Florian Cocian m. p. Iosif Diamandi m. p. Aurel Orian m. p. Dr. Oct. Felecan m. p. Grațian Flonta m. p. Ant. Băliban m. p.

HAFFNER JÓZSEF

tăietor de pile
SIBIU (Nagyszeben), Elisabethgasse 12.

Recomandă fierarilor și comerțanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

AVIZ.

Logofăt îngrijitor, harnic, cu bune referințe, se caută pentru o moșie în România. Salar lunar dela 100—150 lei.

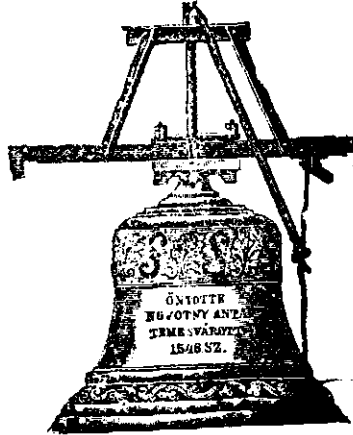
Adresa: Inginer I. Scia,
str. Mircea Vodă 42 bis. București.

Anunț.

Un călător român, inteligent, care posedă perfect și limba maghiară, se primește ca învățător la librăria Ingusz I. és fia, Arad strada Weitzer János.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul întelept și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre repararea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-ouranturi ilustrate gratis.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjate cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

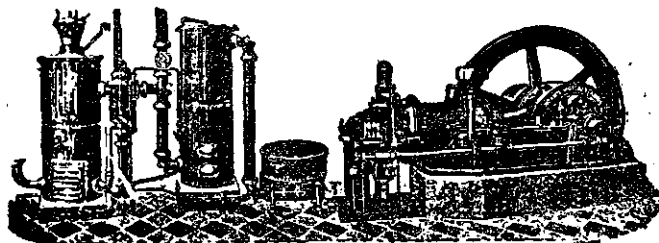
Filiale: Nagyvárád, Nagyszeben, Déva și Bănapatak.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpsta în 1896.

Turnătorie de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, etc.

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

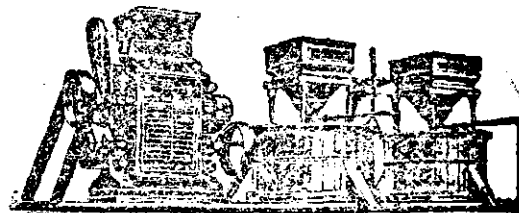

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, coacși și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0.8—2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanția cea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN

inginer mecanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged) Seghedin.

CREMA VENUS

e cea mai bună și absolut inofensivă pentru îngrijirea mânilor și a feței.

E un mijloc probat în decurs de mulți ani, care curăță pielea și înfrumusețează fața, în scurtă vreme face să dispară orice boală de piele: ca *petele de ficat, piștrul și roșafa nasului, paliditatea și asprimea pielii, coș și alte necurătenți ale pielii*, apără pielea de *pârleală* și de *vânt*, dacă damele mai în etate folosesc CREMA „VENUS” și SĂPUNUL „VENUS” îi redă frăgezimea și tinereța, nefiind grăsimi, se poate folosi și ziua.

Cutia veritabilă e numai aceea provăzută cu marca de sus.

PUDRA „VENUS” un pachet 2 cor.

CREMA „VENUS” o cutie 1 cor. 20 fl.

SĂPUNUL „VENUS” o bucată 80 fl.

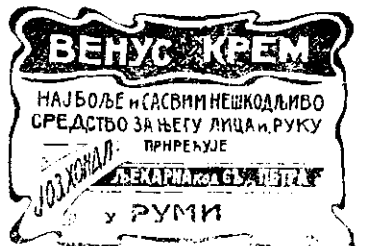
PUDRA „VENUS” e acomodată pentru folosire ziua și seara, e: crem, roză și albă.

O prepară:

Hond József

farmacist la Szent Péter

RUMA.

Pastile purgolet.

Are un efect admirabil și sigur și e un mijloc foarte ieftin contra constipației. Au gust plăcut și de aceea se pot folosi permanent. 25 pastile 1 cor.

Fluidul reuma.

E un mijloc probat contra *reumei, degerăturii* și contra *sgârcturilor*. E bun contra tuturor boalelor, provenite din răceală. Si contra durerilor de măsele e foarte bună. Prețul unei sticle e 1 cor. 60 fl.

Praturi de stomac.

E lueru cunoscut, că din cauza digestiunii se nasc multe boale, cari dacă nu se caută, devin cronice. *Catar de stomac, miros rău în gură, grețuri, o stare generală rea, lipsa de apettit, constipație, dureri de cap* și altele. Acestea toate sunt urmările unei digesti rele, de aceea recomand Stomachinul meu. Prețul unui pachet 1 cor. 50 fl.